

Т.І. Ніколашина,
кандидат філологічних наук, доцент
Полтавський державний
педагогічний університет
імені В.Г.Короленка

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ПОРІВНЯННЯ В ТРИЛОГІЇ “ТОРЕАДОРИ З ВАСЮКІВКИ” В.НЕСТАЙКА

Здатність людського мислення зіставляти, порівнювати явища об'єктивної дійсності знаходить реалізацію в художньому творі. Порівняння, з одного боку – засіб пізнання світу, “зіставлення об'єктів з метою виявлення рис схожості або рис відмінності між ними (чи того й іншого разом)” [6, 455], з іншого – його результат, оформлений у вигляді компонентів тексту.

У лінгвістичній літературі значна увага приділяється вивченню порівняльних конструкцій у працях І.К. Кучеренка, Д.Х. Баранника, І.М. Уздиган, Т.С. Баран, Л.В. Голоюх, Т.М. Довгої, Є.І. Павленко, Н.Т. Шаповалової та інших.

Метою пропонованого дослідження є з'ясування загальних закономірностей формування функціонально-семантичного поля порівняння в трилогії “Тореадори з Васюківки” В.Нестайка.

Особливість таланту В.Нестайка саме в тому, що він уміє в океані української мови знайти таке слово, яке несе в собі код нації, і засвітити його перед дитиною. “Він добре розуміє і знає, що так реагувати на гумор, так сміятися, як у дитинстві, – стверджує Б.Чайковський, – пізніше вже вам ніколи не вдасться, і через те створює якнайбільше веселих пригод, смішних ситуацій у кожній книжці, хоч буде та книжка про сьогоднішніх школярів чи про вигаданих казкових героїв” [2, 12].

У трилогії письменник органічно поєднує суцільне художнє полотно, авторську мову і мову персонажів. Порівняльні конструкції широко репрезентовані в творі, а це дозволило авторові відтворити найтонші нюанси характерів Яви і Павлуші, повноту зображення найрізноманітніших ситуацій, пригод, побуту, звичаїв, розширити жанрову палітру трилогії про пригоди двох друзів, надати яскравого колориту.

Розгляд у статті ФСП порівняння здійснюється з урахуванням логіко-граматичної моделі порівняння (суб'єкта, об'єкта й основи), запропонованої І.К. Кучеренком [1, 9]. “Мовне порівняння має ще один обов'язковий елемент – показник компаративних відношень – засіб мовного оформлення порівняльної семантики (сполучник, морфема тощо), – пише Н.П. Шаповалова, – він відіграє вирішальну роль у реалізації компаративного змісту в чотириелементній моделі порівняльної конструкції (“суб'єкт” – “об'єкт” – “основа” – “показник”), оскільки забезпечує її цілісність” [7, 34]. В українському мовознавстві домінуючою є дефініція порівняння, запропонована Л.І. Мацько: “Порівняння – фігура мови, що полягає у зображенні особи, предмета, явища чи дії через

найхарактерніші ознаки, які є органічно властивими для інших: дівчина струнка, **як тополя**; волошки сині, **як небо**; надворі тепло, **як улітку**” [6, 469].

Отже, у широкому розумінні в основі порівняння “лежать логічні операції виділення найсуттєвішої ознаки описуваного через пошук іншого, для якого ця ознака є виразнішою, зіставлення з ним і опис” [6, 469].

Важлива роль порівняння в мисленні людини, її пізнавальній діяльності, відтворенні картин світу, змалюванні образів, тому В.Нестайко в трилогії “Тореадори з Васюківки” послуговується найрізноманітнішими конструкціями порівняльної семантики. Водночас на тлі різноманітних мовних явищ порівняння виділяється не тільки широким застосуванням, а й різноманітністю структури, граматичних значень, специфікою реалізації компаративного змісту.

Сучасна українська мова характеризується широким спектром вираження порівняльних відношень, якими в тій чи іншій мірі користуються носії мови. ФСП порівняння у трилогії “Тореадори з Васюківки” В.Нестайка за своєю структурою є різноплановою величиною і утворює моноцентричне поле, яке об’єднує елементи різних ієрархічних мовних рівнів, що реалізують компаративну семантику. ФСП порівняння репрезентується ядерними і периферійними компонентами. Ядро ФСП порівняння утворюють такі типи ступеньованих компонентів: 1) вищий і найвищий ступені порівняння прикметників; 2) вищий і найвищий ступені порівняння якісно-означальних прислівників; 3) компаратив і суперлатив прислівників міри і ступеня; 4) компаратив і суперлатив предикативних прислівників; 5) компаратив і суперлатив прислівників місця і часу. Відзначимо, що вищезазначені елементи мають власний інвентар диференційованих ознак, які визначають їхнє місце в загальній специфіці граматичного ладу мови.

Периферію ФСП порівняння формують мовні засоби різних рівнів мови: іменники і прикметники з префіксами пре-, екстра-, супер-, ультра-, прикметники, прислівники із суфіксами -уват- (-юват-), -аст- (-яст-), -ист-; адвербіалізовані словоформи орудного відмінка із порівняльним значенням, прислівники з префіксом по- і суфіксами -ому, -ему, -и; синсемантичні слова (схожий, подібний, скидатися, здаватися); порівняльні звороти і складнопідрядні речення з підрядним порівняльним.

Авторським задумом встановлюються семантичні інваріанти вживання ступенів порівняння прикметників шляхом побудови найрізноманітніших моделей. Відзначимо, що на семантику ступенів порівняння безпосередньо впливає система мови, рівень кодифікації словника В.Нестайка, талановитого майстра веселих творів. Семантична конкретизація та диференціація ступенів порівняння прикметників відбувається при їх функціонуванні в трилогії “Тореадори з Васюківки” В.Нестайка. У більшості випадків цей процес відбувається в мікро- чи в макроконтексті, принагідно зауважимо, що у творі компаративних прикметників 27 одиниць (*мениш поважними частинами, густіша кукурудза, штани коротші* та ін.), найвищого ступеня порівняння – 43 одиниці (*найнетарплячіші учні, найпочесніше місце, найвище дерево, найветхіша халупа, найстарезніші діди* та ін.). На формування релятивно-нормативного значення компаратива впливають фонові знання про норму

ознаки і релевантні пресупозиції мовця й адресата (Ява, Павлуша, Галина Сидорівна та ін.), наприклад: *Ох і густа кукурудза, густіша за всякі джунгли* [2, 100]; *Він був п'яніший за Книша* [2, 107]; *Похвала, почута від ворога, – найвища похвала* [2, 294]; *Кіно, дорогі панове, найчудесніше диво двадцятого сторіччя* [2, 304]; *Ну, діду, ну, ви ж наймудріший, ну, поясніть їм, що я вже здоровий* [2, 469]; *Бо найвірніші, найбільші, найкращі друзі в світі – це друзі дитинства* [2, 482]; *Посадив собакевича на найсухіше місце і – за роботу* [2, 482]; *Найпочесніше місце займає зотлілий і почорнілий шмат довбанки* [2, 44].

У позиції показника порівняльних відношень уживається прикметник *схожий*, семантична структура якого включає сему порівняння, “який має спільні або подібні риси з ким-, чим-небудь, таку саму вдачу, як хтось, нагадує когось, щось” [3, 898], наприклад: *схожий на якогось гордого білого птаха, схожий на сокиру, схожі на якихось доісторичних ящерів, схожа на хрест* та ін. Лексема *схожий* належать до слів релятивної семантики, які потребують обов'язкових поширювачів для структурно-сислової завершеності. Прикметник релятивної семантики *схожий* прогнозує заповнення залежної відкритої позиції іменником у знахідному відмінку з прийменником *на*, наприклад: *За кілька метрів стояла струнка мальована дівчина з височенною, схожою на копицю сіна зачіскою* [2, 191]; *Цілі гейзери брудної води й грязюки линули на Гребенючку, і біле чепурненьке платтячко вмить перетворилося на брудну ганчірку, та й уся вона стала схожа на опудало городнє* [2, 414]; *Перед їдальнею стояла вантажна машина, ззаду до якої було причеплено щось схоже на гармату, націлену дулом у небо* [2, 401]; *Праворуч церква, а прямо – великий сірий будинок з колонами, на театр схожий* [2, 43]; *І лисичкуватий, як зве його дід Варава, Гонобобель – гостроносенький, дрібнозубий, з великими вухами, в окулярах – справді схожий чомусь на лисичку* [2, 48]; *Але я думаю, що схоже на салат* [2, 65].

Серед адвербіальних лексем чітко вирізняється розряд уподібнювальних прислівників, які становлять проміжний тип між якісно-означальними та прислівниками способу дії. Порівняльно-уподібнювальні прислівники мають загальне значення “так або подібно чи відповідно до того, як може діяти предмет чи особа, назва якого чи якої співвідноситься з основою прислівника” [5, 31].

У трилогії автор послуговується прислівниками з префіксом *по-* і суфіксами *-ому*, *-ему*, *-и* та адвербіалізованими формами орудного відмінка іменників із порівняльним значенням. Усі ці типи порівняльно-уподібнювальних прислівників мають спільне в семантиці, одне загальне значення – “так, як хтось (щось); як годиться комусь”.

Як свідчить фактичний матеріал, автор послуговується локативними прислівниками, які походять від відносних прикметників. Система локативних прислівників не є однорідною, її утворюють прислівники *по-німецькому*, *по-українському*, що вказують на мову етносу, на спосіб виконання дії, порівняння відповідно до звичаїв певного народу, народності. Наприклад: *Знайомтесь. Губернатор острова Переекзаменовки Робінзон Кукурузо, – кажу я, як мені*

здається, **по-німецькому**... [2, 157]; *Писав він російською мовою і не знав, що по-українському* льоха – це свиня [2, 202].

2. Назви будь-якого конкретного і функціонального простору взагалі: **по-вуличному, по-городському, по-сільському** та ін. Адвербіальні лексеми цієї підгрупи порівнюють дії відповідно до їх виконання в певному місці. Наприклад: *Надто вже складно, інтелігентно, по-городському* [2, 354]; *Стіни хатинки були по-сільському чистенько вибілені* [2, 233]; *То його по-вуличному так* [2, 236].

Антропонімічні порівняльно-уподібнювальні прислівники диференціюються представлені у творі такими лексичними одиницями:

1. За службою, професією, соціальним станом, різним родом занять: **по-солдатському, по-директорському** та ін. Наприклад: *Ми стримано, по-солдатському обнімаємось* [2, 58]; *По-директорському походжав зозулястий із хвацько збитим набакир гребінцем півень* [2, 233].

2. За віком, статтю: **по-дівчачому, по-старечому, по-хлопчачому** та ін. Наприклад: *Валька нічого плавала (правда, по-дівчачому, задерши голову і одпирхуючись, як кицька)* [2, 150]; *Ява сидів на призьбі, по-старечому згорбившись над дерев'яними ночвами-ваганями, і різав картоплю й буряки для льохи* [2, 75]; *Я з захопленням дивився на Пайчадзе, який по-хлоп'ячому стрибає на одній нозі, витрушуючи з вуха воду, і тільки тепер роздивився його як слід* [2, 429].

3. За рисами характеру, поведінкою, зовнішніми та внутрішніми якостями людини: **по-людському, по-товариському, по-чудернацькому** та ін. Наприклад: *По-людському звали його, видно, Альоша, а її – Женя* [2, 202]; *Хіба це по-товариському* [2, 354]; *І по-чудернацькому виглядали на покрівлі машина, велосипед або люстро* [2, 428].

Порівняльно-уподібнювальні прислівники займенникового походження, які утворюють кількісно обмежену групу; їм властиве найбільш загальне значення, вони ніколи не виступають як ознаки назв, суб'єкта, об'єкта, якості, а виконують у мові, як і займенники, лише порівняльно-вказівну функцію, отже, мають значення узагальнено-вказівне.

У трилогії зафіксовані прислівники **по-нашому** із значенням “як властиво особі (особам): як робить, діє особа чи особи”, наприклад: *Я не знаю, як називається по-науковому, а по-нашому, по-хлоп'ячому – “мандраж”* [2, 399]; прислівник **по-іншому** із значенням “як властиво іншим суб'єктам дії”, наприклад: *Може, вони б і по-іншому поставились, але, мабуть, вони вважали, що Будка достатньо розквитався зі мною* [2, 250].

Найбільше у трилогії відзоонімічних і відорнітологічних прислівників, які утворюються від присвійно-відносних прикметників, що в свою чергу походять від назв іменників – тварин, плазунів, птахів: **по-баранячому, по-гусячому, по-жаб'ячому, по-лелечому, по-котячому, по-півнячому, по-солов'їному, по-собачому** та ін., наприклад: *Авжеж, було соромно стояти і екати по-баранячому* [2, 325]; *Вони стояли, по-гусячому витягнувши шиї, і пильно прислухалися до нашої з дідом розмови* [2, 379]; *Ми перелазимо через задній борт і стрибаємо, по-жаб'ячому ляпаємося на землю* [2, 55];

Пригнувшись, я пролажу між воринами і, по-лелечому переставляючи ноги (щоб менше шарудіти), обережно простую Карафольчиним городом [2, 354]; Ява зовсім заспокоївся від шалабанів і тепер, по-півнячому витягнувши шию (от-от кукурікне!), зазирає через голови [2, 228]; Валька почала настроювати приймач, по-пташиному схиливши голову набік і дивлячись у небо [2, 146].

Прислівники з префіксом **по-** і суфіксами **-ому** відповідають традиційній схемі мовного порівняння, а саме: мають у своєму складі суб'єкт, об'єкт, основу й показник порівняння. Наприклад: *Він пройшов повз нас ...і раптом затьохкав по-солов'їному* [2, 476]. У наведеній конструкції суб'єкт порівняння – **він**, об'єкт – **соловей**, основа – динамічна ознака **затьохкав**, показник – **по-солов'їному**.

У складі порівняльно-уподібнювальних прислівників можна виокремити адвербіалізовані форми іменників із порівняльним значенням. В основі значення таких лексем лежить метафоричне перенесення за зовнішніми ознаками предмета чи явища, живої істоти або за основними властивостями, які їм притаманні.

Отже, такі лексеми варто розглядати як порівняльно-уподібнювальні прислівники синтаксичного ступеня адвербіалізації, які пов'язані з неприйменниковим орудним відмінком із порівняльним значенням. Адвербіалізовані лексеми з порівняльним значенням мають загальне значення – “**ким, чим, як**, тобто подібно до **кого, чого** (дивитися **вовком**, вишні посипалися **градом**)” [4, 12]. Вибір адвербіалізованих форм орудного відмінка іменників із порівняльним значенням забезпечується не тільки мовною, а й літературно-художньою свідомістю автора і обґрунтований стилістичним (метафоричним) осмисленням.

Серед порівняльно-уподібнювальних прислівників синтаксичного ступеня адвербіалізації, які пов'язані з неприйменниковим орудним відмінком із порівняльним значенням, фіксуємо:

1. Адвербіалізовані лексеми, які походять від іменників – назв птахів, плазунів: **чайкою, жабою** та ін. При цьому зазначимо, що порівняння людини і тварини з твариною є найбільш поширеним прийомом образної характеристики дії, стану, процесу, наприклад: *...було чути дзвінкий голос Сашка, що чайкою злітає над хвилею інших голосів хору* [2, 149]; *Жабою лягнувся я в кузов* [2, 53].

2. Прислівники, що походять від іменників – конкретних назв предметів, найчастіше тих, що пов'язані з трудовою діяльністю людини: **рогом, ланцюжком, стрілою, бантиком, кулею, бубликом, зигзагами, дзигною, горохом** та ін. Адвербіалізовані лексеми виражають образну характеристику дії через вказівку на подібність предметів за формою, кольором та іншими ознаками. Наприклад: *Школярі вистроїлися ланцюжком від танку школи до машин* [2, 32]; *Стрілою шугонуло метро через річку ген аж до самісінького обр'ю...*[2, 39]; *Галина Сидорівна робить губи бантиком...*[2, 45]; *Держи хвоста бубликом* [2, 68]; *У метро на ескалаторі ми, звичайно, котилися горохом, незважаючи на гучне застереження радіотьоті* [2, 259]; *Я дзигною крутився навколо нього, тицяючи кулаками і відскакуючи* [2, 248]; *І ми вервечкою потяглися за ним на кладовище* [2, 362]; *Глип – отакенний шмат*

штанив **трикутником** на стегні одвалився, тіло моє грішне небесам виставив [2, 53]; **І, кулею** вилетівши з хатини Фарадейовича (на цей раз через двері), ми щодуху припустили по вулиці [2, 59]; Фарадейович нахилиє термос, і **цівочкою** лється в озеро прозора рідина (що, як виявилось потім, було “поживним середовищем”, в якому був глобулус [2,65]).

Отже, порівняльно-уподібнювальні прислівники синтаксичного ступеня адвербіалізації пов’язані з безприйменниковим орудним відмінком іменників. Можна стверджувати, що в основі їх значення лежить метафоричне переосмислення за зовнішніми ознаками та внутрішніми властивостями тварин, птахів, різних предметів тощо.

Мовне порівняння має ще один обов’язковий елемент – показник компаративних відношень – сполучник. На думку Н. Шаповалової, “він відіграє вирішальну роль у реалізації компаративного змісту в чотириелементній моделі порівняльної конструкції (“суб’єкт” – “об’єкт” – “основа” – “показник”), оскільки забезпечує її цілісність” [7, 34].

При змалюванні образів, розкритті їхнього внутрішнього світу, різноманітних ситуацій, у які потрапляють головні герої, комічний ефект досягається суто гумористичними порівняннями. Порівняльне значення таких зворотів впливає з лексичного значення слів, що утворюють їх. Така мовна конструкція з порівняльним значенням граматично оформляється при допомозі повнозначного слова і порівняльного сполучника, виразника порівняльних семантико-синтаксичних відношень, який є основним конструктивним елементом порівняльного звороту. Відзначимо, що сполучники вказують на три основні функції порівняльного звороту:

1) власне-порівняльну (сполучник **як**):

– порівняльний зворот у позиції відокремленого другорядного члена речення, що стосується означення, наприклад: *Червоні, як маки, вилазимо ми з-під парти і один за одним чимчикуємо до дверей* [1, 174]; *Як ото випив вранці склянку молока, то більше і різки в роті не мав – був тепер голодний, як арештант* [1, 147]; *Виходимо в курінь і опиняємось у великій світлій кімнаті, де все біле, як у лікарні* [1, 157]; *Ходулі зламалися, і Ява опинився на землі – отетерілий, червоний, як помідор, з виряченими очима* [1, 228]; *Третя довга і тонка, як волосина, по всьому циферблату швидко бігає – секунди одміряє* [1, 214]; *І коли ми нарешті вилізли з калабані, нещасні й брудні, як поросята, вона й словом не згадала нам нашого ставлення до неї* [1, 23]; *Я витягнув шию, зазираючи через тини й паркани, і мені здавалося, що вона стала довша, як у гусака* [1, 70]; *Ранок був сонячний і лискучий, як нові черевики* [2,75]; *Сліпучо красива, як цяця мальована, “кінозірка”, сидячи в ночвах і держачись за них обома руками, мчала вниз по ескалатору* [2,191]; *Я заціпенів без душі, порожній, як бубон* [2,355]; *Воно буде переливчасто-смарагдове, як...як шовк* [2, 65];

– порівняльний зворот у позиції відокремленого члена речення, що стосується присудка (дієслівного): *Він же нас потопить, як кошенят* [1, 154]; *Він був із сухих дерев’яних планок, обклеєних цупким папером, і спалахнув, як сірник* [1, 493]; *Тітка забігала-закрутилась по маленькій кухні, як квочка* [1,

302]; *І ми продовжували тягнути, як два баранці* [1, 35]; *Скажи спасибі, що вони нас не подавили, як блощиць* [1, 101]; *Позаторік загорілася хата Чучеренків. Спалахнула, як свічка* [1, 494]; *Вона ходила, як цариця, і ніхто не одважувався наблизитися до неї* [1, 497]; *Пирхає, як кіт, носяра заважає* [2,46];

– порівняльний зворот у позиції відокремленої прикладки: *Ми, як мурахи, метушилися по підлозі навкарачках, гарячково збираючи черепки і витираючи калюжі своїми штаньми й сорочками* [1, 59]; *Стьопа Карафолька на шкільну дошку пошани не попав, бо, коли фотографували, його саме бджола вкусила, і мордяка була, як гарбуз* [1, 225];

– складники стійких сполук – власне фразеологізми: *Сів на землю і скривився, як середа на п'ятницю* [1, 104]; *Причепилося оте "Ява" до нього, як реп'ях до собачого хвоста* [1, 17]; *Бурмило схилив голову і одним оком, як ворона в кістку, зазирає на полицю* [1, 37]; *Це ж я зараз піднімуся і висітиму над землею, як жаба на гачку, тільки ногами дригатиму* [1, 25]; *Преш, як німий до суду* [1, 133]; *Почав виплутуватись я, як в'юн із сітки* [1, 156]; *Приліг я під грушею в холодочку і одразу ж упав у сон, як сокира в воду* [1, 156]; *Ява міняв професії, як циган коні* [1, 189]; *Я сіртонувся в один бік, в другий – Ява зник, як булька на воді* [1, 72]; *Гарненько придивись на себе в дзеркало, і ти сам зрозумієш, що ти схожий на Хлестакова, як свиня на коня* [1, 179]; *Та коли я згадав про годинник, серце моє защемило і заскулило, як цуценя у темній коморі* [1, 220];

2) модально-порівняльну (сполучники *мов, наче*):

– порівняльний зворот у позиції детермінантного другорядного члена речення: *Мов поранене пташеня, він забився, мабуть, десь у кущі і там на самоті кухлями, з присьорбом, пив своє горе* [1, 73]; *Бурмило озирнувся нервово, мов школяр, що вперше купує цигарки* [1, 38]; *Мов ящірки, шмигонули ми під стільці аж до самісінької кабіни і причайлися* [1, 33]; *Якийсь здоровеннецький мурмило держить вас за вухо, мов цуценят* [1, 197]; *Наче грім з неба, лунає над нами гнівний голос Галини Сидорівни* [1, 174];

– порівняльний зворот у позиції присудка або порівняльний присудок: *Очі – наче тракторні фари* [1, 19];

– порівняльний зворот у позиції відокремленого другорядного члена речення, що стосується означення, наприклад: *Легка, мов пір'їнка, летить по воді, як птиця, як оті нові кораблі на підводних крилах* [1, 49]; *Ми стояли червоні, мов два помідори* [1, 152];

– складники стійких сполук – власне фразеологізми: *І я під тією мискою один, мов мишеня під ситом, і діватися нікуди* [1, 122]; *Так і залякли ми, присівши, – мов курчата перед шулікою* [1, 24]; *Закрекотів я з усіх сил – от-от жили, як струни, полопаються, – із колодязя, мов булька з носа, повільно з'явилася Явина голова* [1, 27]; *У дворі стоїть вантажна автомашинка, прикрашена квітами та сосновими гілками, наче весільний поїзд* [1, 32].

Вищенаведені порівняльні конструкції письменником узяті безпосередньо з розмовно-побутової сфери, у порівняльних зворотах

віддзеркалені реалії життя, традиції народної гумористики, усномовної практики, де порівняння – один з найпоширеніших тропів.

Отже, у трилогії “Тореадори з Васюківки” В.Нестайка функціонально-семантичне поле порівняння за своєю структурою є різноплановою величиною і утворює моноцентричне поле, яке об’єднує елементи різних ієрархічних мовних рівнів, що реалізують компаративну семантику. Функціонально-семантичне поле порівняння репрезентується ядерними (прикметниками вищого і найвищого ступеня порівняння) і периферійними компонентами (адвербіалізованими словоформами орудного відмінка іменників із порівняльним значенням, порівняльно-уподібнювальними прислівниками з префіксом по- і суфіксами -ому, -ему, -и; синсемантичними прикметниками; порівняльними зворотами).

Література

1. Кучеренко І.К. Порівняльні конструкції мови в світлі граматики. – К.: Вид. КДУ, 1953. – 106 с.
2. Нестайко В.З. Вибрані твори: В 2-х т. – К.: Веселка, 1990. – Т.І: Тореадори з Васюківки: Трилогія про пригоди двох друзів. – 495 с.
3. Словник української мови: В 11-ти т. / Редкол. І.К. Білодід та ін. – К.: Наук. думка, 1970–1980.
4. Тараненко О.О. Місце метафори в словотворчих процесах // Мовознавство. – 1986. – № 3. – С. 12–16.
5. Уздиган І.М. Прислівники на -ому (-ему) -и в українській мові // Українська мова і література в школі. – 1975. – № 10. – С. 31–40.
6. Українська енциклопедія. – К.: Укр. енцикл., 2000. – 752 с.
7. Шаповалова Н.Т. Функціонально-семантична категорія порівняння в сучасній українській мові // Семантика і прагматика граматичних структур: Зб. наук. праць. – Донецьк: Дон. ДУ, 1998. – С. 30–36.

Анотація

У статті подається характеристика функціонально-семантичного поля порівняння, здійснюється аналіз ядра і периферії, характеризуються ступені порівняння прикметників, синсемантичні прикметники із семою порівняння, порівняльно-уподібнювальні прислівники, порівняльні звороти в трилогії “Тореадори із Васюківки” В.Нестайка.

Ключові слова: функціонально-семантичне полі, порівняння, ядро, периферія, прислівник, порівняльний зворот.

Summary

This article reveals the characteristic of the functional-semantic field of comparison, the breakdown and analysis of nuclear phrase and periphery, the level comparison of the adjectives are defined and characterized, the comparative-assimilated adverbs, comparative phrases in the novel “Toreador from Vasiukivka” by V. Nestaiko are analyzed.

Key words: functional-semantic field, comparison, nuclear, periphery, adverb, comparative expression.